



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 19. Soluuntur obiectiones. Vbi multa de modo quo Deus cognoscit omnia possibilis, & futura. Et an habeat cognitiones vniuersales.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38925

CAPVT XIX.

*Soluuntur obiectiones . Vbi multa
de modo quo Deus cognoscit om-
nia possibilis , & futura . Et
an habeat cognitiones uniuersa-
les .*

269 **H**oc supposito, quod
postremo loco di-
ctum est, videntur recurrere
super ipsa infinitate rerum quæ
erunt, vel quæ possent esse futu-
ræ, omnia argumenta quibus
nos reiecimus infinitum coexi-
stens; cum saltem Deus videat-
tur posse facere omnes eas cõ-
parationes, ex quibus in infini-
to coexistente collegimus duo
contradictoria . Et nisi expli-
cetur aliquo peculiari modo
respon.

responsio illa communis, quod infinitum syncategorematicū non possit concipi per modum vnius collectionis, non valet: nam hoc ipsum nomen *infinitum* videtur substitui cognitioni tendenti collectiuè in omnes partes ipsius infiniti; adeòque hoc ipso quod disputatur super infinito, videtur probari, posse illud concipi per modum vnius collectionis; Hoc idem alijs argumentis euincemus paulò inferiùs respectu cognitionis diuinæ.

269 Vt ergo difficultatem radicitùs euellamus, aliqua statuenda sunt vniuersè. Asserimus primò, infinitum non posse concipi cognitione cōparatiua distincta, & cum ordine: in quo ordine actuali, vel possibili

Q

li

li consistit ratio numeri, vt ca-
pitate superiori indicauimus. Hoc
verò probatur, nam omnis co-
gnitio cōparatiua concipit ali-
quam relationem inter res cō-
paratas, & in hoc differt à co-
gnitione quæ tenderet in plu-
ra modo absoluto. Et quidem
si cognitio comparatiua cōci-
piat duo tantum extrema, cō-
cipit inter ea vnā relationē; itē
si concipiat omnia indiuidua
alicuius multitudinis vt mutuò
distincta, sed sine alia ordina-
tione, aut numeratione, vtique
tunc concipit in quolibet bina-
rio ibi assignabili, adæquatè, vel
inadæquatè distincto ab alijs
binarijs ibi assignabilibus, pe-
culiarem relationem: & hanc
relationem vocare possumus
directam, quippe fundatam in
solis.

solis absolutis. At si concipiantur tria, vt tria, cōcipitur alius ordo atque alia relatio reflexa supra relationem binarij, constituens rationem ternarij. Præscindo tamen nunc, an hæc relatio sit distincta, an identificata, an sit realis, an rationis.

270 Debet ergo in cognitione comparatiua cuiuslibet collectionis concipi aliqua relatio, quæ sit complementum, & quasi vltima forma illius collectionis, & quæ relatio reflectat supra relationē collectionis minoris, sic deinceps, donec perueniatur ad vnitatem, & ad absolutum, quod ex Aristot. est fundamentū omnis numeri, & omnis conceptus relatiui. Hæ autem relationes concipiuntur modò magis, modò minus ex-

Q 2

pli-

plicitè, sicut concipiuntur ipsi numeri, quorum conceptus formalis per illas constituitur.

271) Hinc probatur assertio nostra; scilicet non posse concipi infinitum cū ordine, cognitione cōparatiua distincta. Nā ea relatio quæ conciperetur inter infinita, non fundaretur in aliquo absoluto, & in aliqua vnitae; alioquin daretur prima, & vltima relatio in ea infinita collectione obiectiua relationum, & sic infinitum clausum dēbus terminis. Cum ergo deberet relatio illa, qua compararetur Petrus, verbi gratia, cum reliquis hominibus infinitis distinctis, reflectere supra aliam infinite reflexam, quæ similiter
supra

supra aliam reflecteret, & sic deinceps, absque eo quod vlla ex relationibus appropinquaret ad vltimam, & ad absoluta; & cum sit impossibile vt concipiatur, aut detur relatio, quin ipsa, & cognitio ipsius tandem sistat in aliquo absoluto; patet etiam, esse impossibile, vt infinita distinctè concipiātur per modum vnus collectionis ordinatæ, vel ordinabilis, adeòque per modum numeri.

272 Dicendum secundò, dupliciter cognosci posse reipsa infinitum. Primo modo cognoscendo rationem aliquā specificam, seu genericam, continentem infinita sub se. Secundò cognoscendo immediatè, & distinctè infinitas nume-

ro collectiones possibles, quarum singulae sint finitae in se. Vtroque modo infinita cognoscit Deus; cuius simplicem intellectum extendi ad vniuersalia, & singularia docet aperte D. Thomas prima parte quaest. 14. art. 11. Et esse in Deo Ideas Vniuersalium supponit quaest. 13. art. 3. ad 4.

273 Neque hęc cognitio vniuersalium dicit imperfectionem, & cōfusionem in Deo (vt aliqui recentiores putarunt) sicut in nobis; quia in Deo illa eadem cognitio identificatur cum cognitione distinctissima quae haberi possit omnium singularium; ac proinde nō est confusa, quia *confusio* dicit *negationem distinctionis*. Sicut ex simil ratione refelluntur illi Arabes

bes

bes, qui negarunt Deo cognitionem singularium quasi vilem, & imperfectam. Et ex alia parte nisi Deus tenderet in gradus vniuersales, non posset habere multas cognitiones, quæ pertinent ad eius perfectionem, quas eum de facto scimus habere; vt v.g. dum nouit, se cognoscere *omnia intelligibilia*; Ad hoc enim noscendum non sufficit tendere singillatim in ea quæ re ipsa sunt omnia intelligibilia, sed necesse est cognoscere, hæc esse omnia intelligibilia, quod nequit fieri nisi cognoscendo gradum vniuersalissimum *intelligibilis*. Et hoc idem alijs argumentis demonstrari posset, quæ longiorem, & exigent explicationem.

274 Iam positis his, reliquum

Q 4 est

est proponere, ac soluere obiectiones quæ fieri possent cōtra infinitum syncategorematicū similes illis, quas contra infinitum categorematicū proposuimus. Obijci enim posset; si Deus ex.g. reuelet se velle prædestinare vnum indiuiduum, disiunctiuè vel ex infinitate A. vel ex infinitate B. possibilium, utiq; erit æquè probabile quod homo prædestinandus reperiat in vtrauis: Postea faciat Deus aliam diuisionem eorumdem possibilium, intelligendo decem indiuidua in infinitate A. ex illis quæ antea intellexerat in infinitate B. utique tunc probabilitas decreuit ex vna parte, & creuit ex alia: & tamē cum neutra collectio sit maior alterà, probabilitas videtur adhuc

huc

huc æqualis inter vtramque
collectionem.

275 Sed respondendum
est, casum posse fingi pluribus
modis. Primò itaut Deus sub
aliquo prædicato vniuersali cõ-
paret duo infinita, & dicat ex-
g. *Volo prædestinare vel hominẽ,*
vel Angelum, & tunc probabili-
tas stat pro illo vniuersali quod
continet plures gradus specifi-
cos, adeòq; stat pro gradu An-
gelico, quippè continente mul-
tas species. Et ratio est quia
omnes illi gradus specifici con-
iungunt suas vires in voluntate
diuina ad excludendum gra-
dum hominis, & sic magis eã
inclinant ad partem angelicã,
quàm ad humanam.

276 Item si reuelet Deus,
se velle ponere Petrum in ali-

Q

S

quo

quo spatio palmari ex palmis
infinite possibilibus incipienti-
bus à palmo A. versus Orientē,
quæri potest; posita hac reue-
latione vaga, erit ne probabilius
Petrum esse constituendum in
vno ex palmis dispositis per nu-
meros dispares, an in vno ex
dispositis per numeros pares?
Respondendum videretur, v-
trumque esse æque probabile,
nam cuilibet ex paribus respō-
det suus peculiaris dispar, & nō
est maior ratio de his, quàm
de illis. Sed cōtrà: fingatur alia
similis reuelatio, cum hac sola
mutatione, vt Deus excludat
palmum A. primum, & dicat:
*Volo constituere Petrum in vno
ex palmis incipiētibus à palmo B.*
porrò ex eadem ratione adhuc
dicendum tunc erit illas pro-
ba-

ba-

habilitates esse æquales, quia etiam tūc cuilibet palmo vnus collectionis correspondet suus peculiaris palmus alterius collectionis; & tamen vna collectio, adeòque eius probabilitas est imminuta per ademptionē palmi A. altera collectio, adeòque eius probabilitas remanet eadem, ac antea. Ergo si antea erant æquales, nunc sunt inæquales.

277 Ad hunc & similes casus, qui fingi possunt etiam in tempore, dicendum est, maiorem probabilitatem semper esse pro ea parte quæ continet primum palmum, in reuelatione expressum, adeòque pro palmis dispositis per numeros dispares: ratio est quia quantum ad eorum numerum

Q

6

non

non potest fieri cōparatio probabilitatis, vt infra magis constabit. Tota ergo comparatio fieri potest quoad prædicata specifica; & vniuersalia. Hoc supposito, potest Deus posita hac reuelatione decernere per aliud decretum vagum, vtrum velit eligere illum palmum ex aliqua collectione certa finita palmorum parium, ex. g. ex primis 50. palmis, an ex aliqua certa collectione finita palmorum disparium ex. g. ex primis 49. palmis. Hæc enim duo hoc est *constare ex numero pari, vel dispari palmorum*, sunt prædicata vniuersalia diuersa, in quæ diuiduntur omnes collectiones finitæ possibiles, ex quibus Deus potest eligere illum palmum. Vtique si decernat illum

illum

illum eligere ex aliqua collectione pari, quæcumque hæc sit, remanebit æquè probabile quòd Deus sit in ea collectione electurus, vel vnum ex palmis dispositis per numeros pares, vel per dispares; in qualibet enim collectione pari tot sunt hi, quot illi. Si verò decernat illum eligere ex collectione dispari ex.g. 49. palmorum, porrò in ea plures sunt palmi dispositi per numeros dispares, quàm per pares; atque adeò tunc probabilius erit electionem casuram in aliquem ex disparibus. Cum igitur ex duobus casibus in sensu compositocum ea reuelatione possibilibus in vno probabilitas esset futura æqualis, in altero esset futura maior pro hac parte, hæc pars erit simpli-

pliciter probabilior .

278 Secundò casus obiectionis potest ita fingi vt cognitio Dei tendat in duas infinitates indiuiduorum prout indiuidualiter cognitorum. Et ea quidem in aliquo sensu nõ cognoscit Deus nisi per modum plurium collectionum . Probatur, & explicatur ; Nec enim Deus videt in illis indiuiduis nisi collectiones syncategorematicè infinitas, quarum singulæ sunt finitæ, & possibiles tantum disiunctiuè . Dixi tantum *disiunctiuè* ; Nam quælibet collectio indiuiduatur non per solam entitatem positiuam quam continet, sed per negationem vltioris numeri . Quocircà non sunt possibiles simpliciter duæ collectiones simul ; nam ipsa *simultas*

De Charitate, Cap. XIX. 375
multas tollit illas duas colle-
ctiones, & ponit tertiam distin-
ctam ab vtraque.

279 Id autem verificatur
de cognitione diuina prout tē-
dit in illa indiuidua non solūm
per ordinem ad eorum coexi-
stentiam, sed ad quodcumque
prædicatum constituens in illis
multitudinem seu actualem,
seu possibilem, seu realem, seu
intentionalem, seu intrinsecam,
seu extrinsecam. Omnis enim
multitudo dicitur talis seu quòd
multa coexistent, aut possint
coexistere, seu quòd habeant,
aut possint habere prædicata
existentia extrinseca diuersa,
qualia sunt *cognosci à tali cogni-
tione, amari à tali amore, &c.*
De reliquo sicut omnis distin-
ctio, ita omnis multiplicitas de-
sumi

sumitur ab aliqua distinctione reali, & ab aliqua multiplicitate reali plurium existentium.

280 Cum ergo hæc multiplicitas realis nō sit in ipsis cognitionibus diuinis, vtique non potest Deus cōcipere multiplicitem in obiectis nisi per ordinem vel ad multas existētias quas possunt habere, & hoc modo concipit ex.g. *duos homines*, vel ad multos actus distinctos, qui versari possunt circa illa obiecta, & hoc modo concipit *duo contradictoria*, quæ licet non possint simul existere, possunt tamen existere duæ cognitiones creatæ, quarum vna tendat in vnam partem contradictionis, altera in alteram. Sed in infinitudine possibiliū Deus non videt neque infinitudinē

existentiæ actualis, vel possibili-
lis cum aliqua simultate, quæ
sola facit pluralitatem, neque
infinitudinem vllā extrinsecam
actualem, seu possibilem præ-
dicatorum realiter distinctorū,
quæ tribuant illis omnibus de-
nominaciones diuersas; & ideò
non cōcipit illa omnia per mo-
dum vnius collectionis sed per
modum plurium collectionum
possibilium maiorum, & ma-
iorum in infinitum, secundū
quas possunt habere multitu-
dinem.

281 Cæterū licet Deus
non possit cōcipere infinita ita
collectiuè vt cōcipiat in eis vel
vnum ordinem, vel vnam col-
lectionem vnitatis se tenente,
ex parte obiecti; concipit tamē
illa omnia per modum tendē-
di

di indiuisibilem nō solum realiter (quomodo omnia sunt idē in Deo) sed etiam formaliter. Videt enim in illis non quidem possibilitatem vllā simultatis, sed simultatem possibilitatis, quæ similtas possibilitatis re ipsa est vna, & eadem omnipotentia diuina tribuēs simul singulis illis denominationem *possibilem*. Nam hoc modo etiam duo cōtradiētoria cognoscuntur à Deo cognitione cōparatiua tanquām habentia simultatem possibilitatis.

282 Et ratio à priori, cur Deus debeat illa cognoscere per modum tendendi comparatiuum, & non solum realiter, sed formaliter indiuisibilem, est, quia res illæ debent determinari ad existendum à libera electione.

ctione ipsius Dei. Electio autē tendit comparatiuè in omnia membra inter quæ deliberat: adeòque metitur omnia per vnum, vt ait Aristoteles 3. de Anima. Et ideò dum Deus creat vnum indiuiduum ex aliqua specie, tendit indiuisibiliter per suum decretum, ac proinde per cognitionem regulatiuam talis decreti, in omnia alia indiuidua possibilia illius speciei, & facit hunc actum. *Volo creare potius hoc indiuiduum, quàm vllum aliud ex his infinitis possibilibus.*

283 His præmissis de cognitione Dei erga infinita possibilia soluuntur difficultates, illæ quas obiecimur contra infinitū cathegorematicum creatum probantes ibi augmentum simul,

simul, & non augmentū probabilitatis; soluuntur inquam quatenus videntur recurrere contra infinitum obiectiuum in mente Dei. Si enim Deus aciat circa res possibles illam reuelationem, & decretū quod supra exposuimus, respōdemus nullum fieri augmentum probabilitatis circa productionem individui A. eligibilis à Deo ex infinitis quorum vnum distiñctiuè sit producendum, quamuis ex illa infinitudine fiat aliqua detractio, v. g. quamuis Deus postea reuellet se excludere decem individua ibi contenta, reuelando quòd nullum eorum ipse vult creare.

284 Ratio autem huius rei est; quoniam, vt diximus, omnis denominatio pluralitatis, &

mul.

multiplicitatis sumitur aut ab intrinseca distinctione actuali vel possibili reduci ad actum in rebus quæ denominantur *multæ*, aut à distinctione actuali vel possibili reduci ad actum in aliquibus formis extrinsecis, à quibus illæ res accipiunt talem denominationem; secundum exempla paulò supra allata de duobus hominibus; & de duobus contradictorijs. At infinitudo quæcumque syncategorematica possibiliū, quatenus integra, & infinita, non potest sumere hanc denominationem neque ab entitate omnium suarū partium distinctarū, quæ sit reducibilis ad actū, neque ab entitate distinctarum cognitionum, à quibus possit numerari, & sic recipere extrin-

trinsecè distinctas existētiās in-
tentionales. Ergò in ratione *inte-*
græ nullā habet multiplicitatē,
adeòque cōparabilitatem cum
altera infinitudine obiectiua.

285 Ideò nō potest dici quod
vllū augmētū, vel detractio fiat
illi in ratione *multitudinis inte-*
græ; quippè quæ vt talis nullam
habet existentiā seu realē, seu
intentionalē: sed tantūmodo
augmentum vel detractio fit
singulis illis collectionibus fi-
nitis, quæ seorsim sunt possibi-
les, & numerabiles. Quamuis
enim, vt ostendimus, tota in-
finitudo existat aliquo modo
collectiuè in diuina scientia; ;
tamen, cū ex vna parte ibi ea
non existat collectiuè collectio-
ne obiectiua, vt supra explica-
tum est, & cū ex aliā parte
scien-

scientia Dei non multiplicetur, sed sit vna, & eadem realiter, vtique terminus obiectiuus recipiens denominationem à diuina scientià nunquam ab ea præcisè sumit denominationē plurium, vel pauciorum, siue aliqua ei addantur, siue demātur. Et in hoc illa infinitudo synkategorematica cognita à Deo differt à duobus contradictorijs; hæc enim non habent denominationē duorū à sola diuina scientià, sed à potentia cognoscitiua creata potēte illa intentionaliter numerare; & idē valet de omni numero finito.

286 Hinc sequitur, rei probabilitatē in infinitate possibiliū nō crescere, neq. decrescere: quoties remanent iufinita synkategorematicè ex vtraq. parte.

te:

te: Hęc enim probabilitas de sumēda esset ex excessu multitudinis, qui nullus est inter duo infinita syncategorematica rerū disiūctiuè possibiliū à Deo cognitarū. A deoq. nō valet in infinito syncategorematico ea ratio qua reiecimus categorematicū. Et hęc dicta sint de correspondētia, intēntionali inter partes infiniti syncategorematici.

287 Superest alia difficultas in infinito futuro ex correspondentia reali; nā si Deus decernat creare ex.g. singulis annis futuris singulos angelos, isti certi Angeli equabunt omninō istos certos annos futuros. Atqui posset Deus ex istis Angelis omittere primum, & incipere eodem anno à secundo; in quo casu adhuc Angeli deberēt

iii.

implere omnes annos futuros, ut supra probatū est; nō enim esset assignabilis vllus ex annis futuris, qui remaneret vacuus Angelo sibi correspondentē. Quocircā illi iisdem Angeli modo vno Angelo addito, modō dempto æquabunt eosdem planè annos.

288 Hoc tamen, & similia argumenta non euincunt æqualitatem vllam positiuam, sed tantūm negatiuam, hoc est negationē exuperantiæ ex vtra libet parte. Hæc autē equalitas negatiua consistit in hoc, quòd ex duabus illis collectionibus quæ habent simultatem futurationis, sed non futurationem simultatis, & quas proinde aliquo modo collectiuè, & confusè tu concipis, & comparas in-

R ter

ter se, nullū numerum adeò ingentem habebit vnquam vna collectio, quin æqualem numerum sit aliquando habitura altera collectio; sicut si canis, & formica currerent per totam æternitatem, daretur hæc eadē æqualitas negatiua inter spatium conficiendum à velocitate canis, & à tarditate formicæ.

289 Id verò nullum est absurdum, quoniam hæc æqualitas nunquam reducitur ad actum, & ad determinationem interduo quæ sint purè *continēs* & *contentum*; sicut contingeret si daretur infinitum cathegorematicum; sed interduo, quæ se habeant tanquam *excedens*, & *excessum*. Ex. g. ideò Angeli futuri sublato Michaelē, habent
æqua-

æqualitatem negatiuam cum
Angelis futuris comprehenso
Michaele, quia nulla est colle-
ctio aliquando futura in istis,
cui collectioni alia æqualis non
fit aliquando futura in illis; Sed
hoc in eo tandem cōsistit, quòd
si in vno casu assignes mille fu-
turos de facto includendo Mi-
chaelem, ego in alio casu pos-
sim assignare pariter mille futu-
ros non includendo illum, sed
Gabrielem, quē tu in assignato
millenario non inclusisti, & ta-
men est futurus. Quare mille-
narius assignatus à te, & mille-
narius assignatus à me se habēt,
vt dixi, tanquam *excedens, &*
excessum; nam tuus continet
Michaelem, quem non conti-
net meus, & meus cōtinet Ga-
brielem, quē non continet tuus.

R

2

quod

290 Quod autē dictū est de millenario, valet de quolibet alio numero assignabili nūquā enim assignabitur maximus numerus ex futuris, ac proinde nū, quā assignabitur numerus cui ex iisdē rebus futuris non possit fieri additio. At verò si existeret totū infinitū categorematicū aut à parte rei, aut intentionaliter per modū vnius collectionis obiectivæ, sequeretur quod cōtentū nulla facta ei alia additione esset æquale cōtinēti, vt demonstrauimus, quod implicat in terminis; & ne in Deo, quidē verificari videretur nisi ipse & quidquid est in ipso cōtineret omnia, atque adeò nunquā posset habere rationē contentis, quæ perfectō in pura creatura, repugnat. Vt cōfirmemus à posteriorio-

sterio-

steriori solutionem à nobis adhibitam supradictis argumentis, quibus videtur probari ex finita additione crescere multitudinem, & cætera prædicata habentia pro mensura ipsam multitudinem in infinito syncategorematico, habemus exemplum admittendum etiã ab ijs, qui concedunt infinitum creatum categorematicum. Nam certè potuit Deus reuelare, se nõ producturum infinita; in hoc casu omnes fateri debēt Deum, Petro producto, non ideo posse producere pauciores quam posset antea, licèt nõ possit producere eosdem quos poterat antea & nemo sit additus ijs quos poterat producere antea. Cuius ratio est, quia nullam collectionem poterat

R

3

pro-

producere antea, cui collectioni aliam æqualem non possit producere nunc. Illa autem additio, vel detractio Petri reipsa non fit alicui enti certo vel creato, vel creabili, quia omne ens est aliquid determinatum; illa verò possibilia sunt aliquis conceptus indeterminatus, & distinctius ex varijs collectionibus distributiue reducibilibus ad actū. Illa ergò additio fit singulis collectionibus seorsim possibilibus, quæ singulæ seorsim ex illa additione crescunt, sicut ex eiusdem detractioe minuerentur.

291 Possit tamen adhuc aliquis obijcere: Cur Deus non poterit videre, & dicere: *istæ infinitæ, & non aliæ cogitationes Angelorum sunt futurae; & sic a. f. firmare*

firmare infinitum per modum
vnius collectionis? Sed primò vt
cumque responderi posset, Deū,
in ipsis futuris non cognoscere,
aliquem ordinem, seu aliquā
relationem obiectiuam creatā
per quam constituentur in ra-
tione vnius collectionis, sed co-
gnoscere illa in suo decreto
simultate futuritionis non fu-
turitione simultatis; eomodo,
quo supra disputatum est de
possibilibus. Secūdo respōdetur
& solidiùs, ac veriùs talem v-
nicam visionem tendentem in
diuisibiliter in omnia futura, nō
esse in Deo; id autem suadetur
positiuè dupliciter.

292 Primò, quia id non
videt Deus futurum, quod nū-
quam est futurum, sed illa col-
lectio infinita numquam est

R 4 fu-

futura, quippe *futurum* & *præteritum*, vt ait Aristoteles, sunt obliqua, & relatiua temporis *præsens*: si ergo nullum est tēpus præsens in quo verificetur actualitas totius collectionis, vtique verum non erit eam totam esse futuram. In hoc tamen distinguitur futurum à præterito, quòd præteritū semper relinquit aliquid præsens, ratione cuius verificetur nunc quòd sit præteritum, & ratione cuius Aristoteles agnouit determinatam veritatē in contingentibus præteritis, quam negauit in futuris. Ideo tota hora dicitur præterita; remanet enim aliqua vel actio, vel relatio, vel memoria, quæ complet eiusmodi præteritionem, & est effectus essentialiter pendens ab illa.
me.

mediatè, vel immediatè.

293 Et quoniam fortasse Aristot. putauit, id quod remanet ex præterito, nō habere connexionē determinatā nisi cum parte finita determinata ipsius præteriti, licet haberet cōnexionē cū infinito præterito mediatè, vagè, & indeterminatè accepto, ideò nō censuit absurdū simul negare infinitū cathegorematicū, simul ponere Mundū ab æterno, hoc est præteritū infinitū; Nisi enim tale præteritū existeret collectiuè in aliquo suo effectū indiuisibiliter pendente à tota collectione, nullā diceretur habere existentia collectiuam, ac proinde liceret de illo philosophari sicut de infinito futuro; cum tamen è contrario si existit aliquid nunc,

R s quod

quod habeat cōnexionē determinatā cū infinitis rebus præteritis, debeat Deus in cōprehensione illius entitatis, & in cognitione practica dirigente ad eā entitatē decernendam affirmare collectiuè existentiam omnium eiusmodi præteritorū, ad eòque cōparare illa inter se ordinatim, ex qua comparatione sequuntur prædicta absurda.

294 Secundo non videri à Deo infinitum futurum collectiuè per vnā cognitionem formaliter in diuisibilem, vt supra, inde suadetur, quia vel supponis infinita futura posse decerni à Deo per vnum decretum indiuisibile tendens in omnia illa, & non per plura tantū decreta, quorum vnumquodq; moueatur ordinatim à visione rerum

rerum antecedentium; & hoc decretum non vellet aliquid vnum, sed infinitas collectiones, quarum singulæ essēt finitæ in in se: ac proinde non esset vnū formaliter decretum, nec enim haberet vnitatem ex obiecto, nec ex modo tēdendi collectiuo; erunt ergo tūc infinita decreta virtualiter distincta, & disparata inter se, quæ decreta disparata in Deo non esse possibile probavi *in libro de Actibus humanis*: Vel loqueris de futuris volitis à Deo per infinita decreta ordinata, vt supras; & hæc futura sic volita non possunt videri à Deo collectiuè per vnicam visionem; nam illa visio deberet esse in signo posteriori ad ea infinita decreta, & sic ad infinita signa sub-

ordinata. Post infinitum autē ordinatum, in quo sit assignabile *primum, secundum, tertium, &c.* non dari aliquid, iam supra probatum est, alioquin posset dari tempus, & locus post infinitum tempus & locum.

295 Idē confirmatur, quoniam quidquid potest esse, & non esse, debet ultimò determinari ab aliquo exercitio libertatis executiuo, vt potius sit quam non sit. Sed illa visio Dei de his omnibus planè futuris posset esse, & non esse (esset enim scientia Dei libera) ergo deberet determinari ab aliquo exercitio executiuo libertatis, vt potius esset, quam nō esset. Id verò dici nequit; nā vel hoc exercitium esset vltimum decretum Dei, vel ante vltimum.

Non

Nō quidem vltimum; nam in infinito non datur vltimum. Neque etiam aliquid ante vltimum: nam nullum decretum non vltimum ponit executiua partes posteriores illius collectionis atque adeò non determinat executiuè quidquid requiritur vt ea visio ponatur. Atque huc respicere videtur ratio illa S. Thom. negantis infinitum esse possibile, quia infinitū non potest cadere sub intentionem vllius agentis. Quæ ratio assumeret aliquid falsum si Deus posset vnico decreto formaliter indiuisibili tendere in infinita futura.

296 Neque vrgeas, Deus reuelat se cognoscere omnia futura, ergo videt se habere eiusmodi cognitionem. Respōdemus

demus enim, id utique eum videre, sed per scientiam simplicis intelligentiæ, per quam cognoscit nihil posse esse futurum quin à se videatur; non autem id reuelat dependenter à scientia visionis, perquam videat omnia determinatè futura. Id verò patet: nam dependenter à tali reuelatione ego remaneo indifferens ad eliciendum actum fidei, & alias operationes ab ea reuelatione dependentes; ergò hæc reuelatio non supponit determinatè existentiam omnium planè futurorū.

297 Solet etiam opponi, easdē cōparationes fieri posse in infinitis negationibus cōtingentibus. Quod argumentum prorsus ruit, si dicamus negationes, & priuationes non habere

bere

bere aliquam veritatem obiectiuam distinctā ab omni ente positiuo exclusiuo essentialiter formæ oppositæ, quod ens positiuum sit saltem ipsum decretum Dei. Si verò ponamus eiusmodi negationes obiectiuas, vnica responsio est, non quodlibet ens possibile excludi per propriam negationem sibi vni respondentem, sed posse Deum eligere varias negationes exclusiuas, vel vnius, vel multorum, vel infinitorum, vel omnium creabiliū pro hoc instāti itā vt semper negationes, quæ ponuntur debeant esse tantū finitæ. Nec enim quælibet negatio debet contradictoriè opponi singulis entibus positiuis, sed satis est oppositio cōtraria, vt magis patebit *in libro de Incarna-*

carna-

carnatione, vbi agetur de subsistentia.

298 Cōfirmatur tota hęc doctrina de Infinito: nam ex vna parte negari nequit, in quibusdam rebus non esse possibile nisi infinitum sine categorematicum vt ex. g. in genere *quantitatis finite* vel *numeri finiti*, atque adeo esse aliqua in quibus non sit assignabile totum id quod Deus potest facere; quia illud *totum* est chimera. Ex alia parte dignissimè opinamur de diuina omnipotentia si res sint ita cōstituta vt in quolibet ordine nō sit possibilis aliquis effectus creatus qui non sit infinites inferior potentia creatoris neque sit possibilis aliqua collectio, quin Deus possit semper creare
aliam

aliam collectionem maiorem,
& pulchriorem, atque adeò sē-
per ostentare novos thesauros
suæ omnipotētiae, & sapientiæ:
quod neque cōtingeret si Deus
posset collectiuè facere
quidquid potest fa-
cere, neq. si pos-
sibilia es-
sent tantum finita &
non syncathego-
rematicè in-
finita.

